

O le ā le fa'anofoesea mo le va'avaaia?

1/11/2022

O le fa'anofoesea mo le va'avaaia e fai i tagata atonu sa latalata atu i se tasi ua a'afia i le KOVITI-19, ae e le'i fa'amaonia mai sona siaki ua a'afia pe le'i iai foi ni āuga ua ia te ia. E fa'amamao ese ai oe mai isi ne'i e fa'apipisi atu le siami i se isi ae e te lē o iloaina. E lē mana'omia lou fa'anofoesea i le aiga ina ua uma ona e a'afia pe afai o lo'o lelei ou tuipeipuia o le KOVITI-19 pe na maua fo'i oe i le KOVITI-19 i le 90 aso taluai. O le a'afia o lona uiga sa lua fesoota'i vāvālalata ma se isi ua maua i le KOVITI-19 a'o inifeti lea tagata.

O le feso'otai vavalalata e uiga:

- Sa itiiti ifo i le 6 futu lou va ma se isi ua maua i le vairusi mo se 15 minute pe sili a'e i totonu o se 24 itula.
- Sa e tausia se isi i lou aiga o lo'o gasegase i le KOVITI-19.
- Na lua fepa'ia'i ma se tagata ua maua i le KOVITI-19 (sa fusi pe kisi i ai).
- Sa lua fa'aaogā fa'atasi mea e aai pe feinu ai ma se tasi o lo'o maua i le KOVITI-19.
- Sa mafatua, tale, pe sa iai se auala na pisi atu ai ia te oe ni fāua o mānavaga mai se isi ua maua i le KOVITI-19.

Fa'aaogā se ufi fofoga i talane o isi tagata.

So'o se isi ua a'afia i le KOVITI-19 e tatau ona fa'aaogā se ufi fofoga i nofoaga faitete ma talane o isi se'ia atoa le 10 aso talu ona e a'afia. Aloese mai le alu i nofoaga e faigata ai ona fa'aaogā se ufi fofoga i totonu o le 10 aso lea, pei o se fale fa'amalositino po'o se fale'aiga.

E mana'omia lou fa'anofoesea i le aiga mo le 5 aso pe a:

- **E le'i faia ou tuipeipui.** O lona uiga e le'i faia lava se fuataga o se tuipeipui o le KOVITI-19.
- **E lē o lelei ou tuipeipuia o le KOVITI-19.** O lona uiga e le'i faia lava se fuataga o le tuipeipui ma ua siliga i le 5 masina talu ona fai le fuataga lona 2 o le tuipeipui o le Pfizer po'o le Moderna po'o le silia i le 2 masina mo le tuipeipui o le Johnson & Johnson. E mafai fo'i ona fa'apea na'o le 1 le fuataga o le tuipeipui o le Pfizer po'o le Moderna. O tamaiti e 5-17 tausaga e le o lelei o latou tuipeipuia o le KOVITI-19 pe afai na'o le 1 le fuataga o le tuipeipui o le Pfizer ua fai, e le o aofia fuataga o le tuipeipui i ta'iala o le fa'anofoesea mo tamaiti i le taimi nei.

O afea e mafai ai ona fa'amuta lo'u fa'anofoesea mo le va'avaaia?

E mafai ona fa'auma lou fa'anofoesea i le aiga pe a mavae le 5 aso atoatoa pe afai e leai ni ou āuga. E mafai ona e toe fo'i i le galuega, a'oga, ma nisi gaoioiga pe afai e fa'aaogā se [ufi fofoga fetau-lelei](#) i talane o nisi ma i nofoaga faitetele mo se isi 5 aso pe a uma lou fa'anofoesea i le aiga. E fesoasoani lenei e saogalemu ai nisi.

O nisi tagata e ono tatau ona vavaeese oe pe fa'anofoesea mo se taimi e umi atu nai le 5 aso pe afai o le nofoaga e te alaala pe faigaluega ai e tu'uina ai oe ma nisi i se lamatiaga maualuga o le KOVITI-19. O tagata e alaala pe faigaluega i nofoaga e potopoto ai pei o fale taofia (falepuipui), se nofoaga e tausi umi ai, po'o se nofoaga mo ē leai ni aiga e tatau ona mulimulita'i i [ta'iala nei](#) mai le CDC. O tagata faigaluega i le tausiga o le soifua maloloina e tatau ona mulimulita'i i [ta'iala nei](#) mai le CDC.

la fai sau su'ega pe a te'a aso e 5 talu ona e a'afia pe ua iai ni ou āuga o le KOVITI-19.

O le fa'atali e lava ai le taimi e tupu ai le vairusi i lou tino ona mafai lea ona maua pe a fai siaki. Aua ne'i e alu ese mai lou fale se'iloga ua maua atu iuga o lau siaki. Afai e lē fa'amaonia lau su'ega i le taimi nei, e mafai ona fa'amutaina loa lou fa'anofoesea i le aiga. Afai e lē mafai ona fai sau su'ega pe a te'a aso e 5 o le fa'anofoesea, pe e te filifili e lē faia sau su'ega, e mana'omia lou nofo i le aiga se'ia atoa aso e 10 talu mai le taimi mulimuli na lua feso'ota'i vālalata ai ma le tagata o lo'o maua i le KOVITI-19. Afai ua fa'amaonia lau su'ega, ia [vavaeese](#) i le aiga.

Māta'i mo [āuga](#) o le KOVITI-19. Vavaeese i le aiga ma fai loa sau su'ega pe afai ua e ma'i.

Ua matou iloa e iai le avanoa e toe mama'i ai tagata i le siama o le KOVITI-19. Ua matou iloa foi, e iai nisi tagata e mafai ona siaki ma fa'amaonia ua a'afia ae ua uma ona maua i le KOVITI-19 e ui lava sa latou fa'anofoesea ma e lē o toe a'afia isi tagata i le siama mai ia latou. Ua fautua mai le CDC ma le Matagaluega o le Soifua Maloloina a Utah e 'aia le faia sau su'ega ina ua uma ona e a'afia pe afai e **le'i atoa le 90 aso** (pe a ma le 3 masina) talu le taimi muamua na fa'amaonia ai lau su'ega o le KOVITI-19, pe afai lava e le toe iai nisi ou āuga fou pe fa'atetele āuga na. Ae peita'i, afai e iai ni ou āuga fou pe ua fa'atetele āuga po'o ua **silia i le 90 aso** talu ona fa'amaonia lau su'ega, ua tatau ona toe fai sau su'ega.

Matou te iloa e iai le avanoa e maua ai tagata ua uma ona fai tuipuii i le KOVITI-19 (ta'ua o se tasi ua toe sao atu i ai), ina ia e matua saogalemu matou te fautuaina le fai o sau su'ega pe a te'a aso e 5 talu ona e a'afia, tusa po ua uma ona fai ou tuipuii.

Nofo i le fale ma fa'amamao ese mai isi tagata i le tele e mafai ai.

- E lē tatau ona e alu i le galuega, a'oga, mea e fai i tua atu o taimi o a'oa'oga, sauniga lotu, fa'atasiga a aiga, po'o nisi gaoioiga a'o e fa'anofoesea i le aiga. Nofo pea i lou fale se'i vaganā e te alu e vaai se foma'i mo se tausiga faafoma'i.
- Ia siaki mo āuga o le KOVITI-19 i aso ta'itasi mo le 10 aso talu mai le aso na e a'afia ai, e aofia ai le siaki o lou fiva pe a mafai. Ia vave loa ona fai sau su'ega pe afai ua iai ni ou āuga o le KOVITI-19.
- Fa'atapulaa le aofa'i o tagata e asiasi atu i lou fale.
- Aua e te faimalaga se'ia mae'a lou fa'anofoesea. Ia fai sau su'ega e lē itiiti ifo i le 5 aso ina ua uma ona e a'afia ma mautinoa o le i'uga o lau su'ega e lē fa'amaonia ae te le'i malaga. 'Aua e te malaga pe afai e iai ni ou āuga o le KOVITI-19. Fa'aaogā se ufi fofoga i talane o isi tagata pe a e faimalaga.
- Taumafai ia faamamao i le 6 futu pe sili a'e poo le 2 mita (2 gafa o le lima) mai isi tagata.